

Студент

ОРГАН ПО СРБИЈЕ НА БЕОГРАДСКОМ УНИВЕРЗИТЕТУ И ВЕЛИКИМ ШКОЛАМА

ГОДИНА XII БРОЈ 13

17 АПРИЛ 1950 ГОД.

ЦЕНА 3 ДИН.

ВИШЕ БРИГЕ У ОРГАНИЗОВАЊУ УЧБЕНИКА И СКРИПАТА

Тешко је говорити о квалитету студија а да се не дотакне проблем учбеника. И не може се рећи да досад нису откловене многе организационе и идејне слабости. Наши професори улагају су и улажу напоре да њихови учбеници буду на вишем научном нивоу, а издавачко предузеће НР Србије „Научна књига“ у својој досадашњој делатности, постигло је озбиљне резултате. Тако је оно досад издало, за потребе нашег Универзитета и великих школа 256 штампаних учбеника и преко 370 скрипата. У току месеца априла у издању „Научне књиге“ изишли ће још следећи учбеници: Органско-хемијска технологија, Ливички електричне машине I (ТВШ), Преглед чешке и словачке књижевности I, Педагогија од Груздијева, Историја енглеске књижевности (Филозофски), Акушерство од Барјактаревина, Основи опште патологије од др Јакшића, Медицински подмладак (МВШ), Свињарство од Прибићевића (Пољопривредни) и Физичке особине ветра у Београду од Милосављевића (Природно-математички). У току месеца маја студенти Медицинске велике школе добиће Атлас централног живчаног система и Анатомију централног живчаног система, од професора Шљивина, и Анатомију практикум (ноге), од проф. Радојевића. Даље ће изаћи: Агркултурна хемија са исхраном биља од Николића (Пољопривредни) и Приручник за хемијско испитивање материјала од Вајагића.

Колектив „Научне књиге“ улаже велике напоре да у што већој мери задовољи потребе студената. Међутим, треба имати у виду да ово издавачко предузеће штампа и разне друге књиге и часописе и дубликације за потребе ван Универзитета и скоро сваког дана пушта у продају по једну књигу или једна скрипта. Но, „Научна књига“ налази на прилично велике тешкоће у своме раду. Највећи број учбеника и скрипата предају се предузећу за штампање и умножавање баш у месецима фебруару, марту и априлу, непосредно пред испите. Факултетске комисије за учбенике досад нису водиле рачуна да се материјал за штампу предаје током године. То је доводило до тога да прошле године, у августу, септембру и октобру, није било никаквог посла, три гоштернера су била неискористивена, а радници седели без посла. С друге стране, није било неког вида по коме би се штампали учбеници или умножавала скрипта.

Ради правилније расподеле материјала за штампу факултетске комисије за учбенике требало би да готов материјал предају предузећу и преко лета, када је „Научна књига“ најмање отргрешена. Поред овог, потребно би било формирати на Универзитету и великим школама комисију за учбенике, која би била дужна да води рачуна о приоритету штампања учбеника или скрипата.

Издавачка делатност „Научне књиге“, једним делом, зависи од благовременог добијања планираног континента хартије. Али, иако је предузеће према плану за први квартал требало да добије још почетком јануара више од четири вагона хартије од Главне дирекције граfiчке индустрије НР Србије, оно је тек половином фебруара добило свега 1,5 вагон. Та хартија није била довољна да се испуне закључени уговори са разним штампаријама. Петнаесто до двадесет учбеника са сложеним текстом још увек је чекало само на штампу и повез.

Најзад, после учесталих интервенција, Граfiчка индустрија је испоручила планирану хартију. Тако је предузеће добило могућност да у току овог месеца штампа следеће учбенике: Електричне мреже, Теориски основи телекомуникационе технике, Збирку руских текстова, Планирање народне привреде I део и др.

До овога не би лошло да је било више предузетљивости од стране Граfiчке индустрије и уопиријег настојања издавачког предузећа „Научне књиге“

КОНСУЛТАЦИЈЕ — ПОГОДНО СРЕДСТВО ЗА ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈА

У једном од ранијих бројева нашег листа било је речи о самосталном раду над књигом. Наводезујући на то, ми у овом чланку разрађујемо питање консултација као једне од форми учења за подизање квалитета знања.

За ових неколико година организације Народне омладине на факултетима служиле су се разним формама рада на подизању квалитета знања. У почетку су основни методи и форма били кружоци и уопште групно учење. Изучавању материјала на принципима марксизма-ленинизма прилазило се први пут тако широко и тај је рад захтевао учење у групама.

Већина тих проблема је решена и сада је основ изучавања постао индивидуални рад студената. Ученика има више, а у недостатку њих, студенти се служе скриптама и својим белешкама.

Међутим, то ипак није довољно. Данас се од студента тражи много више. Тражи се удубљивање у проблеме, детаљно разрађивање разних спорних питања, а то индивидуални рад у целисти не може пружити. Ученици врло ретко дају свестрану анализу предмета, а пракса је показала да је немогуће спремити испит квалитативно на висини са знањем из скрипата и белешки. Ту долази до изражаја колективан рад, рад у консултацијама.

У чему је њихова суштина? Консултације су једна од форми учења које подржу квалитет знања и омогућују да се предмет студиозно и детаљно обради. Оне не искључују индивидуални рад, систематски рад над књигом. Консултације су допуна тог рада, његово продубљивање.

Код савлађивања материјала готово увек остају питања недовољно „прожвакана“, остају места о којима се не зна довољно. Разлог томе су: учбеници који често не обухватају све проблеме које обухвата дотични предмет, нејасне формулације, недовољно коришћење примера и чињеница да је некема разумљивији овај, а некема онај део. Није редак случај да многи проблеми нису ни третирани онако и баш на начин како се објашњава на предавањима. Тада се осећа потреба да се на неки други начин знање утврди, употпуни и добије целина. У том се случају студенти каткад служе неком другом књигом која се бави истим проблемима, а ређе изворном литературом. Често се дешава да друге књиге нема, да се изворна литература не може користити, јер се не познаје језик. Тада помажу консултације. Када су основни појмови и категорије јасне, када је суштина предмета схваћена, консултације су форме којима се подиже квалитет, употпуњује и учвршћује градиво.

Ипак, након систематског рада и изучавања неког предмета остају необјашњена питања, остају проблеми, односи које појединац сам за себе није у стању да схвати и да нађе правилно решење. То нарочито важи за тзв. теже предмете. Потреба консултације за те предмете је очита и јасно је да је немогуће без њих спремити квалитетан испит. Професор на консултацијама објашњава сва нејасна питања, документује их примерима, решава проблеме, разрађује их, понавља неколико пута да би и последњи студент схватио и да тај проблем престаје да буде за њега проблем.

Али консултације не би биле консултације и не би послужиле својој сврси и намени када би на њима професор тумачио, објашњавао, понављао, када би само он говорио, а студенти били пасивни слушаоци. Консултације користе само онда када се на њима развија дискусија по свим питањима која су из било којег разлога спорна, када се води борба мишљења и тим путем долази до једино правилних закључака и решења. Студенти анализирају, дискутују; стичу способност одређивања битног од небитног, уче како се треба доследно борити за своје правилно становиште и како га треба одбранити.

Консултације су и средство за обнављање градива, нарочито пред испите. Да би се неки проблем боље схватио, да би се разумела његова суштина, он се објашњава од почетка, од основних поставки и принципа, индуктивном методом, оним закључцима који су раније донесени. Тиме се проблем упрошћава, постаје јаснији и једноставнији, а такође и репродукује све што се раније научило и схватило. Студенти на тај начин не само што утврђују, употпуњују и продубљују знање које су стекли, не само што обнављају, него и контролишу своје знање. Они на консултацијама виде у коликој су мери савладали материјал, шта им је нејасно, недовољно објашњено, шта још морају проћи и то им даје могућност да створе план за даље уобичавање, заокружавање и схватање предмета. Тада им консултације служе као

сугестија за даљи рад, као потстрек за савлађивање целог градива, као стимул за систематско учење и детаљно спремање за испит.

На консултацијама се студенти спремају за полагање испита. Они уочавају шта је битно, шта треба нагласити у излагању, на којим се констатацијама треба зауставити и детаљније их објаснити, које поставке треба подвући; уопште виде какав је метод и начин испитивања. То је веома важно, јер се не ретко догађа да студент, иако је учио, није у стању да нађе и изрази оно главно, оно опште, типично за тај појам, проблем или појаву, него се губи у ситницама, детаљима и споредним чињеницама, које за срж предмета немају одлучујућу важност.

Цело то излагање говори, подвлачи и наводи на то да је основ за ефикасни рад консултација — припремање за њих. Бескорисно је и губљење времена долазити на консултације због „дисциплине“, зато „Јер и други долазе“ итд. За консултације се треба спремати систематски, јер се једино тада постижу резултати. Немогуће је суделовати у

њиховом раду, бити активан учесник, ако се не познаје предмет дискусије. Неспремање за консултације а долажење на њих штети не само оном који тако губи време, него и осталима, јер се због њега понавља оно што је другима јасно и што знају. Тиме се ремети правилан рад консултација и оне губе од свог суштинског значаја.

Консултације нису и не могу бити обавезне. Оне су форма рада која много користи учењу и сами студенти осећају и предлажу где и за који предмет их треба створити.

На крају, консултације не могу имати добре резултате, оне не користе, ако не постоји веза између професора и студената, ако професори не помажу рад консултација, не сугерирају шта треба проћи, на чему се задржати, шта подвући, уопште како предмет схватити и објаснити га.

Без узајамног рада, без договора, припремања и схватања суштине, консултације губе од своје целине и сврхе, немају очигледне користи и нису потребне.

В. Ст.

НА АГРОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ УЗЕТЕ СУ ОБАВЕЗЕ ЗА ЈУНСКЕ ИСПИТЕ

Око 30% студената IV године дипломираће у јуну

На Агрономском факултету одржане су конференције актива на којима су узете за јунски испитни рок.

Студенти I године обавезали су се да ће у јунском испитном року полагати 4 матична предмета (не унимајући у обзир студенте који нису положили неорганску хемију у јануарско-фебруарском року) Друга година имала је велики број заосталих испита, због чега је у претеклом испитном року од 290 студената понављало 83, а 22 ће полагати након испите у току овог месеца. Обзиром на број испита на која се стиче право полагања у овој години, обавезе би требале да буду веће. Највећи број другова обавеза се на полагање 4 испита (од 9 на која стиче право полагања), а врло мали број обавеза се на полагање 5 или 6 испита. На III години сви су студенти узели обавезе, где на појединачно долази 4—5 испита. Студентима IV година претстоји полагање великог броја испита. Но

Идеолошко-васпитни курсеви

Огромна већина студената показује добар успех на испитима

На Универзитету и великим школама у јеку су испити на курсу идеолошко-васпитне изградње Историја КПЈ.

Према досадашњим резултатима успех је прилично добар. Слушаоци су већином изишли на испит и одговорима показали да су у току ове године интензивно радили на идеолошко-васпитној изградњи и изучавању предвиђеног материјала.

Међутим, има један део слушаоца, који је одустао од испита. Организације по факултетима треба да настоје да у будуће, на овим и другим курсевима буде што мање одустајања.

М. Благојевић

Ветеринарски факултет

НА ВЕТЕРИНИ СУ ДОСАД ПОСТИГНУТИ ДОБРИ РЕЗУЛТАТИ

Испити на курсу историја КПЈ на Ветеринарском факултету почели су крајем прошле недеље, а трајаће до 18 о. м.

Карактеристично је да је курс и поред стржијег критеријума оцењивања квалитет знања ове године много бољи, што је резултат како активног учешћа слушаоца курса у консултацијама и редовног посећивања предавања, тако исто и добар рад предавача и руководства курса.

Економски факултет

НА ЕКОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ ИМА ОДУСТАЈАЊА ОД ПОЛАГАЊА ИСПИТА

Према досадашњим резултатима најбољи је четврти актив где је досад полагало преко 80% слушаоца (један број слушаоца налази се на вежби ван Београда). Од осталих добрим резултатима се истиче други актив.

У припремама за испите, око правилне расподеле материјала, нарочито су се истакле шеста група четвртог актива и четврта група другог актива. Тај материјал се дотицао улоге коју наша Партија има у реконструкцији наше пољопривреде, посебно улоге коју ветеринарство треба да одигра у Петогодишњем плану. На тај начин проблематика курса им је постала још ближе, јер се непосредно дотичала њихове струке.

Од чланова Народне омладине, по показаном успеху, истакли су се Живојин Сретеновић (II актив Борис Зенцов и Рад. Марковић (IV актив).

М. С.

М. Р.

Пољопривредни и шумарски факултети

ПРОСЕЧНА ОЦЕНА НА КУРСЕВИМА ЈЕ 8

Прешле недеље почели су испити на свим курсевима историје КПЈ на Пољопривредном и Шумарском факултету. Десет дана пре испита

Правни факултет

НАЈБОЉЕ РЕЗУЛТАТЕ ПОКАЗАЛИ СУ СТУДЕНТИ ЧЕТВРТЕ ГОДИНЕ

На осам курсева историје КПЈ на Правном факултету завршени су испити. Најбољи успех показали су слушаоци четврте године. За њих је карактеристична врло озбиљна припрема материјала. Готово ниједан слушаоца није се ограничио само на основну литературу. Резултат тога

су врло зрели одговори који су слушаоци на испитима давали. Међу њима се нарочито истичу Андрија Шаховић, Бранко Ничаћ и Лазар Васиљевић.

И на осталим курсевима резултати су прилично добри. Али било је појединих студената који су врло неозбиљно и неодговорно пришли курсевима и сасвим неспремни изишли на испите. Тако се десило да неки студенти као: Волкоз Наташа, Матејић Александар и Голубовић Милица нису знали најосновније ствари из историје наше Партије. Чак ни на питања када је одржан Пети конгрес КПЈ или пак када су одржана заседања АВНОЈ-а они нису знали да одговоре. Ово је тим горе што се та питања проучавају у Историји народне власти, што је њихов предмет на факултету.

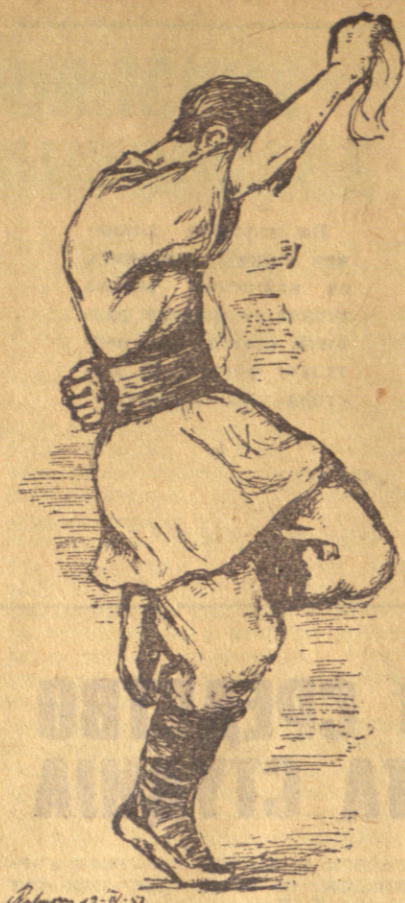
Испити су почели и на Економском факултету. Још пре почетка испита извршене су све потребне припреме. Сваки курсиста је благовремено упознат са материјалом и роком полагања. Благовремено је спроведена агитација за обнављање градива.

На курсевима КПЈ, на четвртој години од 90 курсиста на испит је изашло 72, а положило је 70. Резултати испита показују да је материјал солидно припремљен, што се видело из веома добрих одговора. Средња оцена на испитима је 8, свега два слушаоца нису положила курс, што је резултат њиховог неозбиљног прилажења припремању материјала и нередовног долажења на консултације и предавања.

На истом курсу код апсолвентата, постигнути су још бољи резултати. Од 28 уписаних курсиста испит је полагао 24. Средња оцена курсиста је 8,58.

За слушаоце који су из оправданих разлога одложили испит биће формирана посебна комисија за накнадно испитивање.

Б. Б.

КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИ ФЕСТИВАЛ

ВЕЋ ОСАМ ДАНА ТРАЈЕ АПРИЛСКИ ФЕСТИВАЛ СТУДЕНАТА БЕОГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА.

ДОСАДА ЈЕ ЗАВРШЕН КОНКУРС ХОРОВА. ОПШТА ОДЛИКА СКОРО СВИХ ХОРОВА ЈЕ БИЛА МАСОВНОСТ, ДОВРА УВЕЖБАНОСТ, СИГУРНОСТ И ДИСЦИПЛИНОВАНОСТ У ИЗВОЂЕЊУ КОМПОЗИЦИЈА.

10 И 14 АПРИЛА ОДРЖАНА СУ ДВА КОНКУРСА ФОЛКЛОРА. БИЛО ЈЕ ВЕОМА ЛЕПИХ И ЧИСТИХ ЕТНОГРАФСКИХ ПОСТАВКИ И УСПЕЛИХ КОМБИНАЦИЈА СА ФИГУРАМА. НАРОЧИТО СУ ЛЕПО ДЕЛОВАЛА ИЗВОЂЕЊА НАРОДНИХ ИГАРА.

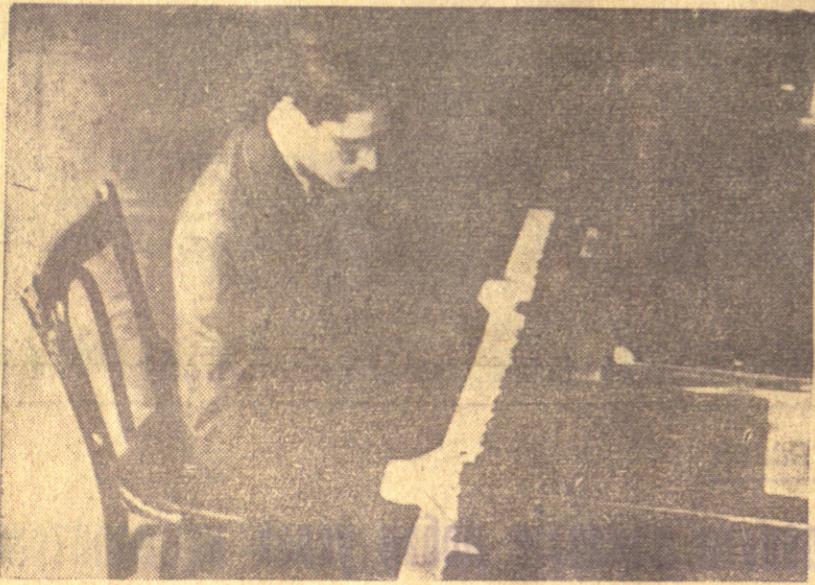
МАЛО СЛАБИЈИ УТИСАК ОСТАВЉАЈУ ДРАМЕ. ДРАМСКИМ СЕКЦИЈАМА МОЖЕ ДА СЕ ПРЕБАЦИ ПРИЛИЧНО НЕСКРОМНА ЖЕЉА У ИЗБОРУ РЕПЕРТОРА И ПОСТАВЉАЊУ НА СЦЕНУ ДРАМА ЗА КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНА ВЕЋА РУТИНИРАНОСТ. ДОСАДА СУ ПРИКАЗАНИ „МАЛОГРАЂАНИ“ И „НАРОДНИ ПОСЛАНИК“.

13 АПРИЛА ОДРЖАН ЈЕ КОНКУРС РЕЦИТАТОРА НА КОМЕ СУ ИСТУПИЛИ РЕЦИТАТОРИ ПЕТ КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИХ ДРУШТАВА.

На фолклорним конкурсним изјавима учествовала су културно-уметничка друштва са скоро свих факултета, извођици богат репертоар наших народних игара.

Фолклорна група КУД-а Ветеринарског факултета „Мислани Поповић“ извела је више сплетова народних игара из разних кореографских области. Грациозношћу покрета и одмереношћу ритма врањански сплет је привукао пажњу и симпатије гледалаца.

На слици: Детаљ из врањанског сплета.

Велики број солиста који наступају на фестивалским приредбама сведочи да на нашем Универзитету постоји велики број талентованих музичара. На конкурсном такмичењу 13 априла наступало је више солиста, који су показали леп успех.

На слици: Владан Вучковић, члан КУД-а „Бранко Крсмановић“, талентовани пианиста, за време изступа на конкурс.

На конкурс солиста било је успелих иншерирешација

Секција солиста Културно-уметничког друштва „Бранко Крсмановић“ на свом предфестивалском концерту и на изјавима током прве недеље Фестивала приказала је постигнућа једногодишњег рада својих чланова у оквиру Друштва.

Љубитељ старих мајстора Владета Кнежевић извело је Хендлову свиту ге-мол. Лепом вођењу појединих гласова, додао је сигурности и одређених удар, чиме је његова интерпретација постала језгровитија и приближила се савременом схватању предкласичара. Карактер игара је добро погођен сем Сарабанде, где је донекле сувише потенциран детаљ (доста грчевити примери слободног формирања ритма) што је разбило целину.

Моцартова це-мол соната, коју је извело Љубиша Ковачевић, била је стилски дотерана и изведена са много укуса. Томе је умногоме допринело лепо извођење украса. Проблем који стоји пред њим више је динамичке природе: амплитуда између пијана и форта је сувише узана, тако да нису потпуно дошли до изражаја готови оркестарски контрасти првог става а промакла се по која површина у трећем. Слободније нијансирање и градијација при понављању истих фраза, више мушкости у извођењу триоле у 51-ом такту и на сличним местима првог става, мало јаче наглашавање синкопа у трећем ставу отклонили би поменути слабости које не долазе толико до изражаја при сви-

рању у мањим просторијама колико су приметне у концертној дворани. Квалитети Санвеле Јуришић у добро постављеном првом ставу Бетовенове сонате оп. 13 нису потпуно дошли до изражаја због рђавог клавира у сали Трећег реона, који се врло тврдоглаво одупирао покушајима финијег динамичког нијансирања. Због спорог репетирања, којим је он и Владимира Стеина у II и III ставу врло тешке сонатине Предрага Милошевића. Иако ју је ритмички и динамички врло добар обрадио, сонатина није наишла на интерес фестивалске публике.

Владан Вучковић дао је добро постављен Шопенов „Емпројанти“ Ас-дур, са извесним тренутним грубостима у удару. Павле Кош — виолина — показао је овога пута особите изразите подијумског талента. Иако технички недовољно сигуран свирао је Корелијево Ја Фолиа необично музикално, проживљено и сугестивно. Каденца је била готово беспрекорно постављена и свирана са необично много топлине.

Сонату Це-дур за виолину и клавир од Моцарта свирали су Љубомир Мишић и Владан Вучковић, после извесних почетних неслагања, врло лепо и у стилу. Клавир би у тренуцима када прати виолину могао да буде мало мање бучан. Љубомир Мишић, поред овог наступа, свирао и у гудачком квартету и оркестру Друштва „Бранко Крсмановић“. Он на тај начин не сумњиво активно доприноси свестраном развоју му-

зичког живота у Друштву, али остаје питање да ли тако опсежно и разнолико ангажовање са огромним бројем проба не проузрокује извесну несигурност, која се код њега осећала у сонати и у квартету.

Тихомир Ђокић, уз пратњу Санвеле Јуришић, свирао је тоски чврсто и драматично Брухов виолински концерт. Већа еластичност пратње, нарочито у првом ставу, омогућила би слободније вођење виолинских деоница.

Сарасате свирао је на виолини Исакоскић, са много топлине али помало фрагментарно. М. Риђановић свирао је други став Хендловог концерта за виолу коректно али недовољно осећају.

Поред чланова Културно-уметничког друштва „Бранко Крсмановић“ наступали су прошле недеље на Фестивалу и неки солисти осталих културно-уметничких друштава. Александар Карпов, члан Културно-уметничког друштва Техничке велике школе „Слободан Принцић — Сељо“ извело је врло музикално и лепим тоном Баркаролу Чајковског. Ништа више слободу у ритму учинио је извођење природнијом. Илина Јовановић, члан истог друштва, свирао је са променљивом сигурношћу (трема), Бетовенову сонату Ес-дур. У другом ставу на моменте није било тачних акцената, док је у последњем ставу нешто сувише употреба педала кварила утицак. Илина Јовановић има иначе леп тон, добро води гласове и има концепцију сонате.

Трочетвртински такт Шопенове Мазурке, коју је свирала Олга Милићевић био је сувише крут и упадљиво наглашен, тако да се више приближава бечком валцеру него ли пољском националном ритму. Шопен, ма да је лако приступачан слушалачкој публици, захтева техничку рутину извођача, искуство и — укус.

Члан Културно-уметничког друштва Медицинске велике школе „Мика Митровић“ свирао је на балетском вечеру Андалузиску романсу Сарасате. Лепо отсвиран комад са осећајем за шпански ритам и израз публике је топло поздравила.

При оцени резултата које су показали солисти-инструменталисти, студенти нашег Универзитета, током овог фестивалског такмичења, треба водити рачуна о неким специфичним факторима. Мора се, пре свега, узети у обзир да су то све студенти разних факултета, који се поред својих студија баве и музичком уметношћу. На овом Фестивалу било је недостатака у техници извођача, код неких више а код неких мање, али то је, објективно посматрано, сасвим разумљива појава. Важна је чињеница да је велики број наших студената-техничара, медицинара или филозофа у стању да интерпретира дела класичне музичке литературе. Што је та интерпретација, поред тога врло лепа и музикална, то је по нашем мишљењу један од главних успеха које су солисти укупно узев постигли на овом Фестивалу. Било је врло добрих извођења а, с малим изузетком, није било рђавог свирања. Низ младих људи који су прошли и пролазе још веома подјумом дошли су нам, поред тог естетског момента, и много искрене љубави и уживања у музицирању. То је оно позитивно у нашем студентском Фестивалу — то је права којим креће све већи број наших студената, љубитеља музичке уметности.

М. Тодоровић

(Наставак из прошлог броја)

Прилог питању о интернационализму напредног студентског покрета на Београдском универзитету

Тиме Воја Пекић

Долазак друга Тита на чело наше Партије, у току 1937 године, означава ново поглавље у историји нашег револуционарног омладинског покрета. У најкраћем могућем периоду извршено је обнављање и реорганизација Савеза комунистичке омладине. Задаци које је друг Тито поставио пред СКОЈ-ем отворили су свијетле перспективе младој генерацији наше земље у будућности.

Задаћа нашег савеза јесте: 1) Рад на развоју и учвршћењу свих демократских, напредних и културних организација; 2) Делатност у корист сарадње свих напредних омладинских организација; 3) Одржавање омладине у духу борбе против фашизма, а за демократију, напредак и мир; 4) Чување легалности свих омладинских организација; (Тито: „СКОЈ на новом путу“, из „Пролетера“ — 1937 године).

Тако је борба за јединство младе генерације постала основни задатак у раду Савеза комунистичке омладине.

Борба напредних студената на Београдском универзитету за јединство ишла је линијом борбе за аутономију Универзитета, слободу науке и образовања, против економског „нумеруса клаузура“ — високе школарине и лабораториских такси; за побољшање економских и здравствених услова живота, за више стварног права на културу, разоноду, одмор и забаву. Ови захтеви били су нераздвојиво повезани са општим захтевима наших радних људи, за демократизацију земље и националну равноправност у унутрашњој политици и борбом против фашистичке агресије, а за мир, ослањајући се при том на демократске снаге у свијету, у првом реду на Совјетски Савез у спољној политици.

Линија борбе за јединство напредних студената на Београдском универзитету показала је ускоро видне успехе. Први пут у историји студентског покрета, на изборима за правничко удружење 11 децембра 1937 године иступила је уједињена студентска омладина. У њеном прогласу поводом избора каже се између осталог:

„Искуство наше досадашње борбе научило нас је да се само уједињеним снагама можемо супротставити мерама фашистичких режима управљених против студената. И зато сви студенти, противници рата, реакције и фашизма — народни студенти, студентска земљорадничка омладина, студенти народне радикалне странке, студентска земљорадничка левица, студенти самосталних демократа, студенти Хрвати — присталице ХСС, Словенци студенти — присталице удружење опозиције излазе за изборе за Студентско правничко друштво, са заједничком листом за мир, слободу и напредак.“

Тако се, спроводени линију наше партије, линију друга Тита, развија и јача напредни студентски по-

крет на Београдском универзитету, постајући све више важан фактор у борби напредне омладине за право радног народа наше земље и борби напредне омладине свијета за мир, а против фашистичке агресије. Зато је и разумљива онај допринос који је напредни студентски покрет на Београдском универзитету могао дати у наредним годинама, у борби напредне омладине свијета, на путу учвршћења и јачања међународне солидарности младих.

На позив покрета Свјетског омладинског конгреса (створеног ради спровођења одлуке свјетског омладинског конгреса у Женеви) мировни одбор на Београдском универзитету организовао је августа 1937 године посету 50 младих и девојака из Југославије, у првом реду студената Београдског универзитета, Међународној изложби у Паризу. У Павиљону мира, у дијелу који је приказивао борбу омладине свијета за мир, налазили су се међу првима и документи и подаци о борби студената Београдског универзитета. На међународној манифестацији за мир у Курнеу, организовану у оквиру међународне изложбе у Паризу, учествовала је у дефилеу међу првим и наша делегација, која је била најбројнија после делегације Енглеске и Чехословачке. Том приликом претставници наших студената прочитао је заједно наше омладине, поводом њене спремноности да истраје у борби за мир.

Студентски мировни одбор на Београдском универзитету, поред чланства у покрету Свјетског омладинског конгреса, постаје члан Свјетске студентске заједнице за мир, слободу и културу и Међународне универзитетске федерације за Друштво народа.

Августа 1937 године, на XIV годишњем конгресу Међународне универзитетске федерације за Друштво народа, присуствовао је и делегат напредних студената Београдског универзитета.

Средином 1937 године претставници наших студената Иво Лола Рибар провео је два месеца на раду у секретаријату Свјетске студентске заједнице за мир, слободу и културу. Секретаријат Свјетске студентске заједнице истицао је касније помоћ, коју

је за вријеме свог рада у секретаријату пружио Иво Лола Рибар.

Од 25 до 28 — VIII — 1937 године одржана је у Паризу Конференција Свјетске студентске заједнице за мир, слободу и културу. Конференција је присуствовало 140 делегата из 36 земаља, који су представљали преко 80 најважнијих студентских организација у свијету (стручно-културно, политичког и пацифистичког карактера и разних политичких и филозофских схватања). Конференција је присуствовала делегација студената Београдског универзитета на челу са Ивом Лолом Рибаром. Руководилац наше делегације Иво Лола Рибар био је референт по овој тачки дневног реда Конференције — проблема „право на културу“, које је у себи садржавало питања и о незапослености интелектуалаца, нумерусу клаузура и универзитетским слободама. Значајно је истаћи и дискусију Иве Лоле Рибара по трећој тачки дневног реда Конференције: „Улога студената у међународној заједници“, у којој је говорио, у име студената балканских земаља, указао на могућност сарадње студената балканских земаља за одбрану мира и на одбрани од продирања страног фашизма на Балкан. Захваљујући у првом реду настојању делегације напредних студената Београдског универзитета, одржан је, у оквиру Конференције свјетске заједнице за мир, слободу и културу, заједнички састанак делегата Југославије, Бугарске, Румуније и Грчке. На том састанку успостављен је први организовани контакт између напредних студената балканских земаља и проучене практичне мјере остварења ове сарадње.

На засиједању Међународног бироа Свјетске студентске заједнице за мир, слободу и културу, у љето 1947 године, претставник студената Београдског универзитета био је изабран за претседника засиједања.

На састанку Савјета покрета Свјетског омладинског конгреса од 16 августа 1937 године, на коме је донесена одлука о сазиву Другог свјетског омладинског конгреса за мир у августу 1938 године, учествовала је делегација студената Београдског универзитета на челу са Ивом Лолом Рибаром.

На Конференцији студената комуниста и социјалиста одржаној 1937 године у Паризу, по питању заједничког става у погледу међународне политике, учествовала је делегација студената — комуниста Београдског универзитета. Оцјењујући снагу

напредних омладинских покрета у појединој земљи, Конференција је истакла примјер борбе револуционарног омладинског покрета у Југославији, у првом реду револуционарног студентског покрета на Београдском универзитету. У паузатам рада Конференције и сам генерални секретар Комунистичке омладинске интернационале Рајмонс Гијо, дуго је разговарао са нашим делегатима и најчешће се налазио у њиховом друштву. Напредни студенти Београдског универзитета дигли су свој глас против терора, које чланови фашистичке „гвоздене гарде“ проводе над напредним студентима и професорима. Поводом заједничког премађивања студената Радуделска и убиства ректора Универзитета у Јашу, у „Студенту“ је изашао чланак у коме је поред осталог писало:

„Ми са много жара и искреном солидарношћу поздрављамо румунску омладину, поздрављамо целокупно румунско младо поколење, које води свој народ и своју лепу земљу. Ми ... стежемо братску руку, своје пријатељу и другу, демократу Радуделску! Јер ми смо браћа, не само што сви заједно припадамо данашњој младој генерацији, него и зато што имамо заједничке непријатеље у онима који би радо поцепали Малу антанту... То је наш искрени поздрав прожет чврстом решеношћу да истрајемо у одбрани наших заједничких интереса, заједничких идеала народне независности, културе, слободу и прогреса.“ (Студент бр. 1 од 15 марта 1937 год.)

Љубав и симпатије за борбу омладине Југославије почев од Међународне омладинске конференције за мир у Брислу, стално расту. Омладинске организације појединих балканских земаља, у првом реду студентске, које су биле у немогућности да учествују у раду неког међународног конгреса или конференције, давале су пуномоћја нашој делегацији да их може пуноправно заступати.

Поводом почетка излажења „Студента“ — органа стручних, економских, културних и спортских организација на Београдском универзитету секретар Свјетске студентске заједнице за мир, слободу и културу упутно је редакцији „Студента“ писмо у коме се поред осталог каже:

„Примили смо три прва примјерка нашег листа и ми вам се извинявамо што вам се раније нисмо захвалили и испоручили наша најрајачија честитања за вас, у сваком погледу успели лист. Убеђени смо да сте, изражавајући мисли и тежње Београдских студената, успели да створите студентски лист, који ће означавати датум у историји међународне студентске штампе, и који ће као пример служити многобројним другим студентским листовима.“ („Студент“, број 5 од 6 јула 1937 године).

(Наставиће се)

Шта кажу редитељи...

У оквиру Фестивала студентске омладине Београдског универзитета, наступиле су драмске секције факултета са по једним позоришним комадом. О раду чланства секција и уопште о досадашњим резултатима дали су изјаве редитељи које смо приказивали на Фестивалу.

Изјава редитеља Београдског драмског позоришта Теје Тадића, који је режирао „Малограђани“ културно уметничког друштва Техничке велике школе, гласи:

„Са драмском групом Техничке велике школе радим од њеног оснивања. Интересовање са којим су студенти приступили раду и њихов занос према позоришној уметности пружило ми је невероватне могућности за несметан и студиозан рад.

Приликом избора комада за Фестивал, договорили смо се да су „Малограђани“ од Горког, према најпогоднијем делу прилично тешко за почетнике. При том сам се руководио првенствено овим: у садашњим условима када треба преображавати и свет људи драгоцени је изнети пред људе Горкога.

Ја желим да кад студент изговори на позоришној речи Горкога „Дивно је живети на свету“ сваки слушалац у партеру осети да су те речи, намењене њему, истините и да су оне упућене човеку од човека који је много патио, видео и спознао. Кад Горки каже преко свог јунака Нила „Гадна је онај који ради“ и „Нема тога реда воље који се неће променити“ то делује сугестивно, отрже из учмалости и потичне на делане.

Било је објективних тешкоћа које би отежавале наступ чак и професионалних глумаца. На пример, није постојала могућност да се оджи ни једна генерална проба са костимима и кулисама.

Да би успех идуне године био већи мора се обратити пажња не само да се пре претставе одрже једна до две пробе са режисуром и кулисама већ и на светлосни ефекат. У првом чину „Малограђани“, када је атмосфера требала да буде тешка и притискујућа, ми нисмо имали могућности да такву атмосферу дочарамо. У току целе претставе на позорницу је падала једна те иста бела светлост. Глумци, а исто тако и публика, нису се могли саживети са атмосфером комада која условљава схватање суштине.

Студент Академије за позоришну уметност Александар Ђорђевић, који је у Културно-уметничком друштву Пољопривредног и Шумарског факултета режирао „Народни посланик“ дао је следећу изјаву:

„Прилазећи реализацији комада руководили смо се тиме да ово Нушићево дело дамо на један савремен начин са јасно постављеном темом, основном идејом и сукобима.

Снаге у секцији нису уравнотежене. Још се осећа мала диференција између студената који су досада иступали и оних који иступају први пут.

Студент Академије за позоришну уметност Младен Феман, који је у Културно-уметничком друштву Филозофског факултета режирао „Жорж Дантес“, рекао је:

„Комад ове врсте узимати за групу дилетаната скоро је бесмислено, јер извођење класика захтева високу глуму, богато глумачко искуство и познавање стила времена. Ипак сам се одлучио да изађем у сусрет жељама студената и при-

Чежња

Песма прочитана на Вечери рецитатора у оквиру Априлског фестивала

Кад после рада, касно с вечерњом,
ко дечак из школе кући појурим,
не могу радост личим да измерим,
радост тог сусрета којем журим.

... У собу полако уђем, на претима
— да је сасвим тихо кад јој сретнем очи,
и онда, по тузи — тузи и грудима
схватим да је нема... А знам мора доћи.

И тако, с вечери, увек после рада
ко дечак, дечачки — мислим да ме чека...
и да ће, ето, сасвим заненада
руку да ми такне пена рука мека.

А да з' је, можда, и смешио тако
— што знам да дечак још живи у мени?
... Па, ко од нас није — бар некад — заплакао
над сновима неким — неиспуњеним!

Васа ПОПОВИЋ

Поред репродуктивних извођача, инструменталиста и вокалиста, студенти су иступали и са својим оригиналним композицијама. Тако је солиста на гитари Јован Јовчић, члан КУД-а Природно-математичког факултета „Жикица Јовановић-Шпанац“ изводио своју „Импровизацију“.

На слици: Јован Јовчић.

Претходногodiшњи победник, фолклор КУД-а Пољопривредног и Шумарског факултета „Соња Маринковић“ иступила на Фестивалу са пет сплетова. На конкурс 12 априла нарочито добро су изведени војвођански сплет и македонски оро.

На слици: Војвођанска група изводи сплет.

Нушићев „Народни посланик“ на сцени драмске секције КУД-а Пољопривредног и Шумарског факултета „Соња Маринковић“

Драмска секција КУД-а Пољопривредног и Шумарског факултета приказала је Нушићевог „Народни посланик“. Приказ ове драме, треће по реду на Фестивалу, дао је прилично бољу реализацију драме, режиску поставку и успешније одигране улоге, по прве две.

Режиска поставка је углавном била добра. Но, нека места нису била довољно изоштрана и погођена. Такви слаби моменти су, на пример, у првом чину када разговарају Јеврем Прокић и Срета, или у другом чину, опет у дијалогу између Јеврема и Срете. Та је сцена испочетка деловала живо и убедљиво, док је касније прешла у прилично вулгаризацију и непотребно ефектирање.

Најбоље одиграна улога је Јеврема Прокића. Приличан број лица деловао је статично и непроживљено (Јевремова жена, Даница).

С обзиром да још добар део драма није изведен треба обратити пажњу и на декор и шминку, како би та питања убудуће успешније решавана. У овој драми шминка Јевремуве жене нарочито није успела. Тако је због тога разлика између мајке и кћери изгледала веома мала. Нешто слично је и код других глумаца. Декор је, такође, требало срећније решити. То нарочито важи за трети чин где је стварање двеју соба на позорници тако неуспешно решено да је пролаз у Инковићеву собу изгледао као пролаз кроз зид, што је веома рђаво деловало на успех многих сцена.

По, све ово не умањује општи успех приказивања драме, с обзиром на услове под којима је рађено и на успех драма које су досада приказане.

Неколико примедби о Изложби

НА ИЗЛОЖБИ, отвореној поводом Фестивала Народне омладине Београдског универзитета, која би пре требала да носи наслов Изложба радова пластичних уметности по Изложба радова ликовне делатности, изложени су радови из секција културно-уметничких друштава, Академије примењене уметности и Академије ликовних уметности. Више од 50 учесника, са преко стотину радова, дају непотпуну претставу о квалитетима радова који настају у академијама и прилично тачну слику о стању ликовних секција. Непотпуну слику о стању у академијама, јер, сем мало изузетака, нису изложени ни најбољи радови са академија, нити су излагали најбољи бајци. И приближно тачну слику о стању ликовних секција које нити су довољно учвршћене и осамостаљене, нити имају јединствени план рада. Непотпуни каталог, у који нису унета ни имена свих излагача, нити факултет са кога су ти излагачи који су увршћени у каталог, онемогућује посматрачу да прави поређења између радова аматера из културно-уметничких друштава и радова професионалаца. Овим констатацијама треба још додати напомену да је дела изложбе аранжирана на брзину, без довољно укуса и испод могућности које је ова изложбена просторија пружала.

По бројности и по квалитету на прво место долазе графички радови; заступљена је већина техника — оловка, кред, туш, бајц, угаљ, бакропис, дрворез. Обухваћен је широк круг тема; и фигурална композиција, и портрет, и пејзаж и мртва природа. Илустрација за књигу „Гачац“, неколико радова рудара — на раду или портрета — од којих су неки од раније познати из репродукција. М. Пенћ је дао неколико радова кредом или тушем, који не спадају у његове најбоље радове. Док су ове двојица дали дела, махом веома формална. Ч. Крстић је изложио један пејзаж и једну скупину фигура, обе малог

формата, али оба успела. Такође су успели радови М. Вогелиновице „Моја кћи“ (бакропис) и В. Павловића „Одмор“ (дрворез).

Од вајарских радова јако се истиче статуа монументалног формата П. Крстића „Са израдице“. У фигури радника (иначе врло лоше смештености и неосветљеној на улазу у изложбени дворану), са уздигнутим рукама изнад главе у којима држи алатку, изражена је динамика покрета. Иако је у неким партијама видљива несаваност за модел, што је за почетника потпуно нормално, иако има партија које су недовољно анатомски проистудирани, ово дело има више квалитета. Друга фигура, на којој је представљена тема рада „Носач цемента“, Глида, више је озбиљна вајачка студија, коју би као такву требало посматрати и оцењивати; а као таква она је успела.

Већина осталих вајара изложила је портрете.

Сликарска радова рађени уљем, акварелом и пастелом разних су квалитета, али већина има једру заједничку особину, карактеристичну за скоро све младе сликаре: недовољна последност у обради замислене теме. То се нарочито види на слици А. Луковића „Портрет“; док је лик жене — партизанке која чита новине — потпуно довршен, одећа је и недоследна и, следствено томе, неиздиференцирана. Слична недоследност постоји и у обради позадине. Ту исту особину имају, у мањој мери, и „Портрет војника“ Бензона па и „Прецла“ Ч. Крстића. У поређењу са напред поменутих портрета партизанке успелија је Луковићева скица за портрет; женска фигура у фотељу је ту и цртачки сигурније постављена и у колориту свежија, са јасније издиференцираном материјом.

Међу пејзажима се истиче рад М. Николића, на коме доминира тамно зелена боја шуме, која даје тон целој слици. Бензонев пејзаж, иако много светлији, делује недорађено, а у извесним партијама и

хладно. Остали пејзажи уљем, у једначеним квалитетима, нису изнад вајачких и аматерских студија.

Акварели Н. Карловарица не спадају само међу најбоље радове те врсте, већ и у најбоље радове изложене на овој изложби. Нарочито је успео рад „Улица у Београду“. Контраст акварелима Карловарица су акварели М. Јавића. Његове слике, рађене светлим бојама, са слабо издиференцираним плановима, постижу извесан колористички ефекат; али, њихов изглед је далек од изгледа објекта који треба да претставе — код Јавића се све своди на тражење колористичког ефекта. Њему чак и људске фигуре служе за појачање ефекта и за извесно оживљавање пејзажа, његов манир много потсећа на манир Коњовића, што је, у крајњој линији, угледан на Руоа.

Неколико плаката, радови студената Академије примењених уметности, говоре о укусу њихових аутора и смислу за ову врсту радова. За чуђење је да на изложби изложен плакат М. Букинца, рађен за овај Фестивал, није штампан, а да су штампана два не само неукусна већ и ружна и бесмислена (а и неоригинална) плаката које аутор није ни потписао.

У прилог тврђењу да се о лоше изложеном делу не може донети тачан суд сведочи мозаик С. Петровића „Чобанина“. Мозаик је дело које захтева да буде изложено на извесном растојању од посматрача — само тако се добије права слика о његовим квалитетима. Овде је, међутим, мозаик постављен на постамент висок педесетак сантиметара и приклоњен уза зид.

На скицама и пројектима јавних и станбених зграда могу се пратити проблеми карактеристични за наше архитектонско стваралаштво после рата, о којем је било речи у часописима који проблеме архитектуре више третирају. Ови радови заслужују да о њима напише чланак лице који се проблемима архитектуре више бави.

М. Д. Кујунџић

ске секције факултета: прво, да комад не смије бити тежак, а друго, мора бити актуелан, занимљив и поучан.

На овом фестивалу тога није било. Једни су, по мом мишљењу, радили претежак комад као „Малограђани“, а други, незамљиве ствари. Такав је баш случај са мом групом која је узела незамљиву једночинку „Пушке госпође Карар“ од Бертолда Брехта, дату сценски веома слабо. Многе драмске секције нису успеле да окупе најталентованије људе са факултета. Овом приликом се десило да су неке главне улоге тумачили неталентовани појединци. Моје је мишљење да је ово сасвим неоправдано. О томе треба водити рачуна нарочито онда када се одређују главне улоге.

Код појединих руководилаца секција изгледа да се провлачи једна врло нездрава појава. Они оснивају драмских секција не схватају озбиљности и дубље, већ прави интросектор показују тек последњих дана пред Фестивал, обраћајући се редитељу са једним те истим питањем: „Имамо ли изгледа за награду?“ У идућој години, свакако, треба посветити већу пажњу читавом развоју драмске секције, а не само комаду са којим се мисли изаћи на Фестивал.

Студент медицине Брана Мартиновић, редитељ комада „Малограђани“ (КУД „Милалин Поповић“ Медицински факултет) изјавио је:

„Приказати малограђански амбијент у његовој пуној оригиналности са његовим свабама, изједнавањима, јаловим сазнањима, сузама и мучним неплодним дискусијама, с једне стране, и будуће људе, међу њима претставника „стремљења ка фактичком стваралаштву“... НИЛА, с друге стране, био ми је основни задатак режиске поставке драме „Малограђани“.

У циљу што реалијег остварења режиске концепције, у току самог рада, одржана су три предавања и то: „О социјалистичком реализму“, „Максим Горки у борби против натурализма“ и „Јунаци и теме Максима Горког“.

Да би се што боље одиграле улоге, објашњена је свака реч у комаду, свака мисао и свако осећање личности кроз карактеризацију Горкијевих ликова. Ту сам нарочито обратио пажњу на правилно схватање основне идеје комада, што је од највеће важности за успех самог комада.

Извођачи су, студирајући Горкога, схватили и остварили основну идеју комада и истински дали ликове у њиховој пуној реалности. За спремање ове тешке и компликоване драме нисмо се обраћали никоме за помоћ, него смо се основали на сопствене снаге унутар самог Друштва. Циљ нам је био да редитељски и глумачки кадар стварамо у самоме Друштву сопствених снага, студиозно прилазећи и најмањем детаљу реализистичког остварења драме „Малограђани“.

ГРУПА ИТАЛИЈАНСКИХ СТУДЕНАТА НАСТУПИЛА ЈЕ НА НАШЕМ ФЕСТИВАЛУ

Већ неколико дана борави у Београду група италијанских студената са Римског и Миланског универзитета. Они се овде налазе као гости Универзитетског комитета Народне омладине. У недељу су наступили са својим програмом у оквиру фестивалских приредби Београдског универзитета. На програму је било неколико хореких и солистичких тачака. За време свог боравка у Београду, они ће још извести неколико драмских тачака. На програм имају: Голдонјеву једночинку „Шкртац“, Пираицелов „Човек са цветом у устима“ и једну Јапонку ди Подијеву средњовековну игру.

Они су студенти разних факултета Миланског и Римског универзитета: позоришне или филмске академије, затим права, технике, медицине и др. У понедељак ће, у сали једног од наших биоскопа, приказати научни филм о операцији срца и ока, за студенте Медицинског факултета. Такође ће одржати и неколико предавања, једно од њих о италијанској поезији.

Кроз ово време они се обилно много знаменитости Београда. Посетили су неке од београдских музеја, затим су разгледали студентску изложбу у оквиру Фестивала, Филмски град, градилиште Новог Београда. Прв свог одласка из Југославије задржаће се још у Загребу и Ријеци, где ће такође наступити са својим програмом.

Својом увежбаношћу и разноврсношћу репертоара хор КУД-а „Бранко Крмановић“ је и на овогодишњем Фестивалу одушевно изблику. Хор је досада наступао на две приредбе изведени четири песме. Нарочито је лепо интерпретиран „Разговор са четом“ од К. Одака.

На слици: Хор „Бранко Крмановића“ приликом наступа на приредби 11 априла.

Велики број студената прикуло је вече балета, које је одржано 14 априла. Тада су студенти Академије за позоришну уметност и чланови културно-уметничких друштава МВШ, Економског, Природно-математичког и Филозофског факултета извели више балетских тачака. На слици: Балетски дуо Смиља Стефановић и Вања Крауц, чланови КУД „Крсто Бајић“, Филозофског факултета

